

Angelägen Ifigenia på Tauris från Paris

Théâtre des Champs-Élysées, Paris, 22 juni 2019 - Premiär
Christoph Willibald Gluck: Iphigénie en Tauride

Christoph Willibald Gluck (1714-87) var ett av de viktigaste tonsättarnamnerna i brytningen mellan senbarock och tidig klassicism. Dessutom hade han som operareformator en stor betydelse i musikdramatikens utveckling. Gluck kan därför med fog betraktas som den viktigaste länken mellan Händel och Mozart. Ändå är det bara en handfull av hans bortemot femtio operor som har lyckats befästa en position som oundgängliga standardverk, och knappt ens det.

Mest känd är förstås *Orfeus och Eurydike* medan *Alceste* och *Ifigenia på Aulis* också hör till de verk som då och då söker sig tiljorna. Glucks näst sista opera, *Ifigenia på Tauris* (*Iphigénie en Tauride*) är dock något mer perifer, ett tecken på detta är bland annat att verket inte har spelats på operan i Stockholm sedan

1809. Emellertid har en uppsättning av den, signerad den välkände **Robert Carsen** och med Balthasar-Neumann-Ensemble under ledning av **Thomas Hengelbrock**, haft premiär på självaste midsommardagen på Théâtre des Champs Élysées i Paris, just den stad där operan uruppfördes i Palais Royal år 1779.

Här märker man hur Gluck helt har lämnat secco-recitativet och i stället byggt upp verket av en rad organiskt sammanhängande accompagnato-recitativ och dramatiskt koncentrerade arior och körer. Handlingen utspelas i Artemislunden på Tauris där skyternas konung Thoas kräver att Ifigenia skall offra två greker som just har strandat på kusten. Det visar sig att den ene är Ifigenias bror Orestes och den andre är hans vän Pylades. De båda grekerna kommer emellertid undan och kan återvända till Mykene medan Thoas går ett bistrare öde till mötes.

Scenografin är i denna uppsättning ytterst sparsmakad och i princip obefintlig. De medverkande agerar i en slags blackbox - ett mörkt rum utan fast möblemang - och är genomgående helt svartklädda. Spänning skapas genom ljus- och skuggeffekter och ett konstant dramatiskt utspel. Kören håller sig i orkesterdicket medan en stum kör av dansare befolkar scenen. Robert Carsen lyckas ändå upprätthålla intresset genom hela föreställningen genom att tilltro sätts till aktörernas förmåga att engagera.

Titelrollsinnehavaren **Gaëlle Arquez** har ingen stor röstpersonlighet men hennes smidiga lyriska mezzo anpassar sig fint till de musikaliska uttrycken. Barytonen **Stéphane Degout**, som Orestes, och tenoren **Paolo Fanale**, som Pylade, är båda habila sångare som i första hand vinner som pålitliga scenpersonligheter medan **Alexandre Duhamel** har en ganska torr och burkig stämma i rollen som Thoas. En tröst är att det är en ganska kort roll.

Till föreställningens verkliga glädjeämnen hör Balthasar-Neumann-Ensemble med kör och dess dirigent Thomas Hengelbrock. Uttrycksfullhet i kombination med en osviklig flexibilitet, långt ifrån varje uns av slentrian, gör att uppsättningen som helhet känns ytterligt angelägen.

Sven Andersson

Christoph Willibald Gluck: Iphigénie en Tauride

Théâtre des Champs-Élysées, Paris, 22 juni 2019 - Premiär

Regi/Ljus: **Robert Carsen**

Scenografi/kostym: **Tobias Hoheisel**

Dirigent: **Thomas Hengelbrock**

Balthasar-Neumann-Ensemble

Balthasar-Neumann-Chor

Iphigénie: **Gaëlle Arquez**

Oreste: **Stéphane Degout**

Pylade: **Paolo Fanale**

Thoas: **Alexandre Duhamel**

Diane/Seconde Prêtresse: **Catherine Trottmann**

Un Scythe: **Francesco Salvadori**

Première Prêtresse/Femme grecque: **Charlotte Despaux**

Ministre du Sanctuaire: **Victor Sicard**